

Naše zle slutnje so se, žal, uresničile. Ujma, kakršno smo imeli septembra leta 2007, je prizadejala velik del Gorenjske in porečje Savinje. V tem letu je vodna ujma povzročila ogromno gmotno škodo, da o človeških žrtvah sploh ne govorimo. O katastrofi objavljamo v tej številki Ujme obilo strokovnih člankov. Tako člankov, ki obravnavajo vzroke za obilne padavine na obronkih Bohinjskih gora in v porečju Savinje, kakor tudi člankov, ki skušajo razjasniti vzroke za nastale hudourniške vode, in na koncu tudi članke o reševanju imetja nesrečnih ljudi.

Kar nekaj let, vse od katastrofalnega loškega plazua, smo na tem mestu »hvalili« naravo, kako nam prizanaša. Vse okoliške države so se srečavale z velikimi naravnimi katastrofami, z ogromno gmotno škodo in človeškimi žrtvami. V Sloveniji pa smo imeli le posamezne primere, ki so zajeli razmeroma majhna območja in tudi povzročena škoda ni bila izredno velika. Smo se uspavali? Ali smo storili vse, da bi vsaj omilili hude posledice ujm? Smo vsaj v okviru možnosti zaščitili prebivalce Slovenije pred grozečimi nesrečami? Tu moram žal reči, da nismo. Predvsem za vodotoke nismo skrbeli tako, kakor bi morali. Še vedno lahko opazamo zaraščene bregove, ki onemogočajo pretočnost, podrti drevesa v strugah, neočiščene struge, velike količine naplavljenega materiala, kar vse lahko močno poveča možnost poplav, kadar pridrvi voda ob velikih padavinah. Tudi gozdovi so vse prej kakor vzorno urejeni. Ob posekih ostanejo v gozdovih velike količine materiala, ki bi ga lahko še primerno uporabili. Toda danes, ko je država Slovenija veliko gozdov vrnila potomcem nekoč razlaščenega premoženja, ti v veliki meri vidijo v vrnjenih gozdovih le vir zaslužka, večini pa prav nič ni mar vzdrževanje in predvsem čiščenje gozdov. Sedanji lastniki namreč niso zrasli ob gozdovih in ne čutijo z njimi, tako tudi ne čutijo nobene dolžnosti do drugih prebivalcev, ko prihrumijo vode s teh gozdov in jim uničijo domove in premoženje ter v skrajnem primeru vzamejo tudi življenja. To vse se je dogajalo in se še dogaja pri nas, danes in sedaj.

Znani so primeri iz zgodovine, ko so poplave leta 1926 zalile tudi zahodni del Ljubljane, ko je 1952 obilno sneženje odrezalo od sveta veliko vasi v zahodni Sloveniji, v večjih mestih pa povzročilo več dni trajajoče zastoje v prometu in še bi lahko naštevali. Danes se taki izredni dogodki lahko ponovijo, mogoče ponovijo v še večjem številu, saj nas na to vedno znova opozarjajo podnebne spremembe. Vse pogosteje natajajo suše in vse več je neurij s točo in močnim vetrom. In spet se vprašujemo, ali naredimo dovolj, da bi posledice teh grozečih ujm vsaj omilili, saj bi bilo nesmiselno pričakovati, da jih bomo preprečili.

Miran Trontelj